

UVELJAVLJANJE PRAVIC DO DENARNEGA NADOMESTILA ZA TELESNO OKVARO

Invalidi, ki smo preboleli otroško paralizo v otroški dobi, praviloma nimamo pravice do denarnega nadomestila iz naslova telesne okvare, ker nam je bila telesna okvara priznana v obdobju, ko nismo bili v delovnem razmerju. To pomeni, da nismo bili zavarovani po zakonu ZPIZ-a. Za denarno nadomestilo se nam prizna zgolj poslabšanje stanja v obdobju, ko smo bili v delovnem razmerju oz. pokoju. Če nam je bila v otroštvu priznana več kot 50% telesna okvara, nam ZPIZ kljub 100-odstotni telesni okvari ne prizna denarnega nadomestila, saj smo po lestvici zneskov denarnih nadomestil upravičeni do denarnega nadomestila iz naslova bolezni, če imamo priznano 50 ali več odstotkov telesne okvare iz naslova bolezni v času zavarovanja ZPIZ.

Telesna okvara	Če je telesna okvara posledica	
	poškodbe pri delu ali poklicne bolezni	bolezni ali poškodbe zunaj dela
100 %	125,53 €	87,87 €
90 %	115,07 €	80,53 €
80 %	104,60 €	73,22 €
70 %	94,13 €	65,91 €
60 %	83,68 €	58,58 €
50 %	73,22 €	51,26 €
40 %	62,76 €	/
30 %	52,32 €	/

Ker komisija na ZPIZ-u vsako povečanje odstotka telesne okvare obravnava kot poslabšanje, je večina invalidov s prebolelo otroško paralizo obsojena na negativno odločbo. Če ne izkoristimo pritožbenega roka na II. stopnji, postane ta odločba dokončna. Sprašujem se, ali smo invalidi krivi, da takratni zdravstveni sistem invalidov z otroško paralizo ni pravočasno učinkovito zaščitil.

Še več. V praksi vse na novo določene telesne okvare, ki so nastale v delovnem razmerju oz. po upokojitvi, sistem ZPIZ-a obravnava kot poslabšanje, kar nas avtomatsko postavlja v polje negativnih odločb. Če imamo zamenjavo npr. obeh kolkov ali kolen, bi nam to morali priznati kot novo telesno okvaro (40% + 20% – parna telesna okvara). Telesna okvara iz otroške dobe sploh ne bi smela biti osnova za izdajo negativne odločbe.

Od vodstva Društva paralitikov Slovenije pričakujem, da na ZPIZ pošlje zahtevo po pridobitvi mnenja v zvezi s tem vprašanjem, ker bi to lahko postalo referenčno mnenje za dodeljevanje denarnih nadomestil iz naslova telesne okvare.

Ko se je sprejemala novela zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ZPIZ-2, je bilo rečeno, da bo zakonodajalec to krivico odpravil kasneje z drugim zakonom, ki pa po 13 letih še ni ugledal luči sveta. Naše zahteve po ureditvi tega vprašanja **mora vodstvo Društva paralitikov Slovenije ponovno nasloviti na vse politične akterje v državi.** V nasprotnem bomo zakon, ki bi odpravil krivice, storjene invalidom z otroško paralizo, sprejemali ob »svetem nikoli«.

Članek pripravil mag. Valter Adamič

Odgovor društva:

Vodstvo Paralitikov bo na pristojne institucije poslalo pobudo, da pravico do nadomestila pridobijo tudi invalidi, ki so zboleli pred vstopom v zavarovalno dobo na osnovi ocenjene telesne okvare.

Je pa NSIOS že pripravil osnutek zakona, ki bi invalidom s telesno okvaro, ki je nastala pred vključitvijo v zavarovalno dobo, omogočal pridobitev invalidnine na podlagi ocenjene telesne okvare. Žal so tako s strani Ministrstva za finance, kot Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve dobili odklonilni odgovor. Ravno zdaj pripravljajo odziv na odklonilni odgovor, kajti s sprejemom njihovega osnutka zakona bi na ta način vsaj malo olajšali življenje invalidov.

Vinko Križanec